

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 22. ANUL XIV.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joia si duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu, 6 fl. v. a.

Insertele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici pentru dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 17/29 Martiu 1866.

Invitare de prenumeratiune

„Telegrafulu Romanu“

pe patriarulu alu doilea (Aprile, Maiu, Iuniu) alu anului 1866. Pretiulu abonamentulu pe unu patriarulu de anu: pentru Sabiu 1 f. 75 xr.; pentru districte si provinciile monarchiei austriace 2 f.; pentru Principatele romane unite si strainatate 3 f.

Abonamente se primescu si pe jumetate si pe trei patrare de anu.

P. t. DD. cari dorescu a ave acestu diuarlu suntu rogati a-si tramite de tempuriu listele de prenumeratiune desvoltu corese, insemandu cu acuratetia si postele ul t i m e s i — a le adresá la

Editor'a „Tel. Rom.“ in Sabiu.

Sabiu 14/3

Cu multa placere aflamu din mai multe parti ale tierii despre constituirea parochieloru si tracturilor protopresbiterale gr. or. din archidiece'sa no'stra, dupa regulamentul sinodulu din 1864, pentruca in acést'a privimu o propasire firésca, cátra acea vietia bisericésca, carea se cuvine bisericiei no'stre in puterea anticeloru ei institutiuni.

Nu ne este astadi scopulu in sa de a vorbi despre aceste. Astadi ne vomu oprí la o intemplanca mica, dupa b esteriorulu ei, dara mare si departe batátore in efectele ei, candu ea de acei ce au pus'o in lucrare va fi sustinuta cu seriozitate la inaltimea ei. Amu legatu cu tote aceste cestiunea no'stra de cea a conformárei bisericiei, pentruca din casulu ce ne stá inainte ne magulimu, ca aceste mesuri, deca chiaru nu aru fi ele singurele datátore de impulsu, dara suntu totusi vatr'a unde au potutu sa se desvólte asemenea idei, cum e cea despre care vomu sa vorbimu.

In siedinti'a a patr'a a sinodulu tractuale in protopresbiteratulu Giurgiului, tinutu in 20 si 21 Fauru a. c. Parochulu Grigoriu Popoviciu din Rip'a de susu, avendu in privire, ca biseric'a in cele d'antáiu ale sele are a sustiné vedi'a si autonomi'a ei, inaintandu religiositatea si moralitatea: — descopere sinodulu f o r m a r e a unei societáti in Parochi'a densului, a b d i c a t ó r e p e n t r u t o t u d e u n ' a d e l a b e u t u l u v i n a r s u l u i *) si abtinátore dela cercetarea crásmeloru, si depune totu odata statutele ei, inaintea sinodulu spre a se urmá cu densele cele de lipsa, si a se castigá intarirea loru din partea autoritátiloru respective.

Aruncandu omulu o privire asupr'a vietiei no'stre sociale, si neseapandu din vedere starea cea de desperatu, care au prinsu radacini molipsitóre si destruitóre in poporu: in afacerea de mai susu este silitu a privi o idea, carea dopa unu restempu mai de 8 ani **) apare pe orizonulu socialu, cá o prevestire de sperantia, ca po-

*) Ací ne aducemu aminte, ca Protopopulu Brasiovulu II, in calitate de Parochu acolo, dlu Ioann Petricu, inainte cu mai multi ani, inca infiintiasc o asemenea asociatiune abdicátore de beutulu vinarsulu. Pré multu ne aru deobligá laudatulu d. Protopopu, candu ne-aru insciintá despre starea actuala a acelei asociatiuni.

**) vedi circular. archi. Nr. consistorialu 548. 1858. acolo se dice: Multi dintre Crestinii nostri se plángu asupr'a vremiloru, ca suntu grele si rele; dar de aceea, ca ei parte mare singuri suntu pricin'a la aceea, nu-si aducu aminte. Candu vedu urcandu-se arendile crásmeloru intr'unu chipu ingrozitoriu din anu in anu; candu vedu in sate, care pana acum d'abiá aveau o crásma, acum doue si trei si mai multe; candu in sfersitu vedu pre arendasii imbogatindu-se, óre cum de nu pricepu, ca acesteá tote curgu de pe spatele loru, si ca cu cátu aceea se suie, cu atát'a nu numai bunastarea, ci si faptele loru cele bune crestinesci totu mereu scadu. Acést'a se vede de acolo, ca, pe candu crásmele se inmultiescu, vinarseriele se zidescu, unde pana acum n'au fostu, si tote aceste asiá dicendu inflorescu: pe atunci bisericile si scótele vóstre jelescú cáci suntu uitate, parasite, si urgisite; si pe candu voi pre crásmarii si arendasii vostri nu numai ca-i intempinati cu cinste si cu lingusiri, ci inea cu supunere euceritóre, pare ca ve indesaí a-i ajutorá la lucrulu loru, negandindu la aceea, ca alu vostru stá pe locu: pe atunci biseric'a, dulceá maica a no'stra se tânguesce, vedindu, ca la prea multi dintre crestinii nostri ajungu banii pentru crásma, dar pentru biseric'a si scóla nu le ajungu.

porulu nostru au ajunsu a cunosce prapasti'a in marginea cárei se afla. Cáci cine nu scia, ca tieranulu nepriceputu prin dedatulu la beutur'a acést'a, perde si tempu, perde si averea mostenita dela parinti prin atátea necesuri si suferintie; se ticalosiesce pre sine, ticalosiesce pre urmatorii sei, facendu-i nisce proletari, cari apoi nu mai suntu in stare a-si nutri trupulu seu, cari nu mai suntu in stare a impedeá golatatea sea, cari suntu siliti a locui, nu in case omenesci, cu lumina si cu aeru dalatoriu de sanetate, ci in visunii, cari si pentru dobilóce aru fi stricacióse? Cine nu scie, ca unde s'a látitu si inradacinatú acést'a epidemia, mortalitatea e mai de sa si nu suferé in de obsce a ajunge betranetie nici de 60 de ani? Cine nu scia, ca asemenea ómeni devinu sclavii altor'a de buna voi'a loru, si se lipsescu de drepturile cele mai frumóse omenesci in vietia constitutiunala, lipsindu-se de dreptulu de a-si aruncá si ei glasulu loru in cumpan'a lucráriloru, cari privescu folósele tierii ce o locuescu?

In fati'a acestoru periculi hidosi si infioratori, si cari suntu mai amenintatori decátu invasiunea locusteloru si a altoru rele de pre pamentu, suntemu in totu dreptulu de a salutá acést'a radia de sperantia, dara deodata a atrage cu seriozitate atentiunea acestoru ce o au fáctú sa lucésca in poporu, cá prin esemplulu loru sa o sustina curata, cá sa folosésca, cá sa indulcésca si sa incaldiasca pamentulu unde au resaritu si in fine sa latiesca, si mai departe bunatatea sea. Pentruca aratandu-se nepasatori cátra dens'a, si luandu lucrulu cu usurintia: raticirea de apoi aru fi mai rea cá cea d'antáiu; alu doilea intunerecu aru fi mai greu si mai apasatoriu cá celu d'antáiu si acei'a s'aru face vinovatí de b a t j o c u r ' a, de l u a r e a i n d e s i e r t u, si p á n g a r i r e a a c e l e i m a i f r u m ó s e i d e i.

Sperámu dela intielepciunea urditoriloru acestui inceputu, pentruca vedemu ca s'a feritu de escentricitate si au purtatu socotéla si de trebuintiele pentru sustinerea puteriloru trupesci, de lipsa pentru ómenii greu muncitori.

Inchieamu panendu sub seriósa consideratiune a publiculu faptulu despre care amu vorbitu in aceste siruri, din cauza, ca acést'a nu se póte privi de o simpla mesura de abstinencia, ci de unu lucru, care taia aduncu in vietia omenésca si care are influentia nu numai asupr'a moralitátei publice, dara chiaru si asupr'a vietiei politice. Noi credemu ca atari mesuri luáte de cátra preotimea no'stra, care fára indoieia este cea mai aprópe de poporu si carea vedemu si din multe esemple fatpice, ca are deplina incredere a acestui'a, aru fi in stare de a ne ferí si de acele miscári sociale de care durere nu amu fi scutiti, candu poporulu sedusu, mai curendu s'au mai tárdiu s'aru desceptá din letargi'a sea si din nesciinti'a si selbatáci'a la care aru fi adusu, aru tinde la mijlóce triste, nu de cari sa se folosésca elu insusi, ci cari sa-i servesca la o durerósa si desperata reshunare.

Aflamu in fine ca din partea venerab. Consistoriu archidiece-sanu s'a fáctú pasii de lipsa la Inaltulu Guvernu pentru intáriereá statuteloru susu mentionate, iara specialu din partea Archiepiscopulu si Mitropolitulu s'a datu cátra respectivii o hártia pastoralu, prin care-i intaresce in propusulu loru si le recomanda si mijlócele (lectura de cárti folositóre in serbatori si dumineci, adunandu-se mai multi la olalta), prin care sa se póta inpotrivi cu totu adinsulu ispitei de a recadé in pecatulu de care s'a desbáieratu.

Uniunea séu unificatiunea Ardélului cu Ungari'a.

(Din „Zukunft“.)

Este cunoscutu ca legile din 1848 nu au dispusu numai o uniune federativa, ci o incorporare a marelui principatu in Ungari'a. Cancelari'a aulico-transilvana fu casata si marele principatu pusu sub guvernulu ministeriulu celui nou creatu ungurescu, iara majoritatea magiara a dietei ardelene decretá simplu prin asiá numita lege de uniune cassarea (stergerea) acelei diete si total'a contopire a legidativei transilvane in diet'a (Reichstág) pestana. Asiá nunciacra centralisatorii magiari in vre-o cáte-va luni, autonomi'a

istorica, publico politica și legislativă a acelei Transilvanii, carea mai multe sute de ani până la 1848, se află numai în referința de uniune personală cu Ungaria.

Legile de uniune din 1848 sunt un document viu despre aceea cum se pricepeau magiarilor a face tabula rasa, fără mult scrupul, din drepturile istorice acolo, unde acestea nu li sunt oportune. Și deca § 5 din art. d. leg. VII din 1848 carele sfermă autonomia Transilvaniei, cu toate acestea, face că Ungaria să pară ca e gata a susține libertățile Transilvaniei, frasă a acestă aru fi în adevăr naiva și umoristică, de cumva nu aru cuprinde în sine satiră cea mai amară.

Noi am accentuat deja în foile aceste, ca ministeriul prezentu au creat prin două acte un prejudiciu ce da de cugetat, și care prejudiciu e contră autonomiei transilvane în puterea dreptului ei public. Actul cel d'antăiu se cuprinde într'aceea, ca a conchiamatu o dietă la Clusiu spre încercarea unui compromis în cestiunea de uniune. În dietă a acestă romanii și sasii au fostu redusi la o minoritate maiestrită fatia cu deciderile magiaro-secuie, cari persistu lângă unificatiunea din 1848. Unu și mai reu prejudiciu creă guvernulu de fatia contră autonomiei marelui principatu prin încungiuirea dietei dela Clusiu și prin escrierea de alegeri imediate la dietă din Pestă.

Representanții magiari din marele principatu au și ocupatu locuri în dietă pestana pe baza legilor din 1848. Acestă e alu treilea prejudiciu contră autonomiei ardeleni, carele e de a se multiamă cu deosebire barbatilor regimului ungurescu.

Nu avem lipsa de a argumenta însemnata principala a deosebirei, deca e de a se decide prin unu act de legitiune, cestiunea uniunii de către dietă pestana, în carea ocupa locu și reprezentanții Transilvaniei, pe baza din 1848 și deca cestiunea aceea e de a se regulă prin unu compromis liberu după dreptulu publicu, între reprezentanții marelui principatu și dietă pestana.

În casulu d'antăiu autonomia Transilvaniei istorică și după dreptulu de statu aru fi din capulu locului negată, și marele principatu aru fi avisatu numai la concessiunile dietei pestane, cari în casulu celu mai favoritoriu nu aru cede mai multu, decât o autonomia provincială. În casulu alu doilea aru fi principialu garantată paritatea marelui principatu cu Ungaria, și în asemenea casu, aru fi regularea cestiunii de uniune obiectulu unei transactioni bilaterale între doi factori politici egali îndreptățiti.

Dietă regatului triumfitu și-a asecurat în tipu otăritu modulu celu din urma, decidendu a tramite o deputatiune, nu în, ci la dietă din Pestă și accentuandu în instructiunea ablegatilor sei, ca regatulu triumfitu în siatoriulu organu pentru traterea afacerilor comune va fi reprezentatu la tota întimplarea de sine și că individualitate istorico-politică.

Universitatea națională sasăscă încă s'a dechiarat pre lângă acestu principiu în rezervatiunea comunicată și de noi de curendu. Cea cu multu mai numeroasă multime de alegatori a românilor ardeleni s'a dechiarat, cu ocaziunea alegerilor pentru Pestă, în toate rezervatiunile și protestele, ca ea numai pentru aceea tramite deputati la Pestă, că sa contribuie la grăbirea încoronării Majestății Sale cu coronă Stului Stefanu, dară ca densă nu recunoscă nici decâtu legile din 1848 severșindu actulu de alegere.

Credem dară, ca nu ne insielăm deca presupunem, ca reprezentanții românilor și sasilor voru întielege misiunea loră asiă: ca ei nu sunt tramisi în reichstagulu pestanu, ci la dietă ungurescă, spre a regulă cu densă cestiunea uniunii definitivă prin unu compromis bilateralu.

Noi credem ca rezervatiunile și protestele romanilor în cestiunea tratată de acestu articolu, dară înainte de toate votulu deputatilor romani dela dietă din Clusiu, sunt acte destulu de lamurite și ca ele nu lasă nimicu la îndoiela despre aceea ce voru romanii ardeleni. R.

Evenimente politice.

Sabiiu în 16 Martiu.

La Hatiegu ne spune „G. Tr.“ ca s'a alesu deputatu Dr. Ioann Ratiu.

Dietă din Pestă după ce va mai tiné o ședință publică, dice „P. Ll.“ se va amănă până după serbatori. Id. Tan. spune ca membrii trani în comisiunea pentru afacerile comune se voru alege încă înainte de serbatori.

Cu ocaziune înșinuarilor noilor deputati ardeleni în ședință din 24 Martiu, Bömches fù întimpinatu cu eljenuri entusiastice. În comisiunea de esaminarea diariului s'a mai alesu: Moise Berde, Danielu Dozsă, Ioann Gál, Gező, Iosifu Zeyk și Ladisl. Tisză. La deputatiunea regnicolară; Deák, Somsich, Eötvös, cont. Em. Miko, Ghyczy, cont. Andras, Antoniu Csengéry și Siskowich. Pentru comisiunea programei: Deák, Melch. Lonyay, Carolu Zeyk, Tisză, Klauzál, Szentkirály Horváth, Nyári, Holán, Bonis, Bezerody și Gorové.

Clubulu mestecat de deputati dietali, romani și serbi, au tinutu în 181. c. o ședință, în carea se discută cestiunea naționalităților și s'au dechiarat, ca de cumva magiarilor în afacerea acestă nu voru fi mai liberali că în 1861 și nu voru luă altu principiu mai liberalu că celu depusu

în brosiură lui Eötvös, carele au scrisu despre cestiunea naționalităților, — atunci nu pôte fi vorba de impacare. Mai încolo s'au unitu Clubulu întră a cere laolaltă, că sa se arondeze comitatele după naționalități. Despre modalitatea cum trebuie naționalitățile să și apere interesele se naționale d. e. prin congrese naționale și a. nu a decisu clubulu încă nimică definitivă. Clubulu serbesc alu deputatilor pestani s'a consultatu și a și decisu, cum au de a se purtă serbiilor la alegerea deputatiunii dietali în afacerea croată, precum și fatia ca reprezentatiunea Sirmului ce are a subterne decisiunile congresului serbesc, în Agriă și Pestă.

Hon promite monarhului în numele națiunii magiare, la casu de unu conflictu resboiosu cu Prusiă 150,000 de voluntari.

Din Gratz se deminte scirea ce se respandise în dilele tre-cute, ca s'aru fi descoperitu unu complotu conspiratoriu în contră jidanilor, la care complotu se dicea ca s'aru fi obligatu mai multi prin subșieri.

Din Galitiă se spune ca majoritatea dietei polone pregătesce în tacere o adresă către Majestatea Sa, prin carea se cere o cancelaria aulică proprie. Adresă sa se predă prin o deputatiune alésă spre acestu sfersitu.

Scirile cele resboioase s'au mai domolitu. Cuventarea regelui din Prusiă dela diuă nascerei se, se comentăza din toate părțile că o dechiaratiune de pace. Unele foi afirma ca o scrisore a Imperatului Austriei, îndreptată către regele aru fi făcutu în cestu din urma senzațiunea cea mai placută. Temerile și amenințările de amendou părțile s'aru paré a fi încetatu. Nu erdu însă unele diuarie, ca lucrulu sa se pôte asiă lesne întorce, asiă Presse din Vienă impartasindu scirea despre sosirea unui curieru dela Berlinu și pune întrebarea, deca nu au venitu curierulu acestă cu sumatiunea, — și adauge, ca deca aru fi asiă, atunci în scurtu tempu amu pôte fi în chiaru despre situațiune.

Presentia unui generalu italianu Gavone în Berlinu au nelinșitu în forțe multe cercuri și au datu ocaziune la conjecturi despre o eventuală alianță a Italiei cu Prusiă.

Totu Presse din Viennă comunica o corespundință, din carea s'aru vedé ca în Italiă iau armările dimensiuni mari. În fine spune despre concentrări aprópe de marginea austriacă, la Po. Asiă aru stă dejă o trupa de 20,000 sub generalulu Petiti, carea după intrarea celor licențiatu se va îndoi la numeru, și va trece apoi sub comandă lui Cialdini. Corespundentele incheia, ca cu toate acestea nu sunt semne de o ofensivă din partea Italiei, și aceste toate aru fi numai mesuri luate pentru o defensivă.

Despre principele Cuză se dice ca nu iară fi permis a merge la Paris, pre câtu tempu sunt conferințele. De alta parte ca acelu principe aru fi în Milanu, de unde se va îndreptă spre Florență. Aici, adaugu unele diuare, va luă parte la unele consultări militare, la care consultări densulu, întimplandu-se unu resboiu austro-italianu, ca omu „espertu“ aru pôte contribui multu, mai alesu candu regimulu din Florență aru vrea sa folosésca împregiurările din principatele dunarene. Se întielege de sine ca aceste sciri și perdu totă însemnata, împaciundu se puterile germane.

Din Paris aflăm ca cu ocaziunea prezentării adresei corpului legislativ, Imperatului, la care fufat și principele Napoleonu, celu dintăiu au respunsu deputatiunii, ca politică, care da Franciei de 15 ani libertate și pace, s'a mai intaritu prin votulu acestei adrese. Fără a se seduce de teorii desierțe, că candu acele aru dá adevărata libertate cugetării și activității omenesci, majoritatea și-a dișu șiesi, ca și ea dorește totu aceleși libertăți, decâtu cu deosebire, ca ea și întocmesce mersulu după potolirea patimilor și după lipsele societății. „Nu e interesulu comunu stimulu nostru? și ce putere atragătoare aru fi pentru Dvóstra mandatulu, pentru mine puterea guvernării, deca acestea aru fi despartite de iubirea către ce e bunu? Ati poté Dvóstra suportă atâtea lucrări grele, deca nu ati fi însufletiti de adevărutul patriotismu?”

„Asiu putea eu suportă de 18 ani povăra regimului, activitatea acestă neîntreruptă spirituală, responsabilitatea cea grea înainte lui Ddieu și națiunii, deca nu asiu află în mine puterea, carea o da simțiulu datoriei mele și consciință despre misiunea cea folositoare ce am de implinitu? Franciă vrea precum noi toti, stabilitatea și libertatea desvoltării înteliginței, a trebuințelor generali și nișințelor celor nobile a lucrării; nu însă acea libertate, care se apropia de desfrău, carea atitua pasiunile (patimile), carea restórna totă credință și carea provóca turburări copilaresci. Noi vomu libertatea, carea luminéza, carea priveghéza și erueza faptele guvernului și nu aceea, carea devine o arma spre a sapă pre ascunsu pe guvernulu și spre alu resturnă.“

„Sunt 15 ani de candu sum denumitu de capetenia a statului și de candu fără de putere reală, fără de sprijinulu cameriloru, tare numai prin consciință mea și prin vocile cari me au denumitu, amu cutezatu a dechiară, ca Franciă în mânilor mele nu va perı; și mi-amu tinutu cuventulu. De cinci-spra-diece ani Franciă se desvólta, devine mare, și ea va ajunge la destiulul ei. Fiii nostri voru continuă opulu începutu de noi. Amu garantiam pentru acestă spriginulu corpuriloru celor mari ale statului, supunerea patriotică a armiei și a tuturor bunilor cetățieni și în fine ceea ce n'a lip-

situ nici odata patriei noastre, scutulu ddiescu. — Acesta cuventare, se spune de diuaristica mai unanimu, ca fii primita cu aclamări entusiastice.

Nu scim acum ce sa mai tinemu de corpulu de observatiune francesu dela Renu. Inregistrăm in sa scirea, ca regimulu francesu, in fati'a evenemintelor ce erau de temutu, ca se voru desfășura in Germani'a, au luat mesuri, ca armat'a dela Renu sa se transforme pe ne simite in corpu de observatiune, si sa se puna sub comand'a lui Mac Mahon duce de Magent'a.

Despre conferinttele in cestiunea principatelor dunarene dice: „L'avenir National“ (raprod. in „Rom.“) ca patru puteri s'au pronuntiatu pentru unire, si ca numai Russi'a, Turci'a si Austri'a suntu contr'a. Dejá Austri'a pare ea insusi otarita a face omagiu vointiei Romaniei. Dupa le Mémorial diplomatique, care primesce confidintie austriace, dice l'avenir National, Austri'a aru renuntia de a insiste asupr'a desunirii principatelor dunarene. In principiu, dice elu, cabinetulu din Vienn'a, nu sprinjesc nici nu recomanda alta solutiune de catu aceea care va fi in acordu cu simtiementulu nationale alu poporatiunilor interesate. Cestiunea pôte fi prin urmare considerata ca otarita, candu nu voru mai fi pentru separare decatu Turci'a si Russi'a.

Rusi'a sustine merou a deminti concentrările de trupe. De alta parte in sa se asigura, ca in momentele de fatia la marginile Galitiei si la Prutu stau 200,000 de rusi. In legatura cu aceste ne vedemu siliti a aminti aici si despre unele declarări ale Gazttei de Moscva, cari afirma, ca tractatulu de Parisu pe Russi'a nu o mai potu obligá, de órece nici celelalte puteri nu se mai tinu de densulu. Mai departe adange, ca fericirea principatelor datéza dela guvernulu regulamentariu a lui Kiseleff si ca decandu au inceputu influinti'a francesu, domnesce in tierile romane numai disordinea si chaosulu, care fu incoronatu cu caderea lui Cus'a. (Russi'a se vede ca aru dori sa faca ordine si pôte de aceea au adunatu materialulu la marginea tieriei).

Unu evenimentu, care in ochii ori-cărui politicu trebuie sa aiba insemnate ponderosa, e conflictulu sangerosu despre care se spune ca s'a escatu intre serbi (din princ. Serbiei) si turci.

Diuariele din Romani'a desvólta o activitate energica. Si din cele ce cetimu in acele diuarie credemu ca si guvernulu si camerile facu asemenea. Cu durere trebuie sa adagemu, ca scirea impartasita si de noi, despre unu memoriu pentru separare este adeverata. Injosirea acést'a fii adresata lui Aali pasia la Stambul.

Varietati.

Dupa date statistice de pe an. scol. cur., aflamu ca in archidices'a gr. or. romana suntu 52,743 copii de scola, dintre cari 31,736 prunci si 21,007 prunce. Cercetéza scol'a 26,465, dintre cari 18,075 prunci si 8390 prunce. Va sa dica 26,278 copii de scola, prunci si prunce, nu nmba la scola.

Tesaurulu de monumente istorice pentru Romani'a, tomu III, fasciór'a XI si XII pre lunile Augustu si Septembrie 1865 cuprindu I. Gazete francesu despre Hori'a si Cloc'a 1785. II. Acte si relatiuni despre rescól'a lui Hori'a de I. B. C. III. Tabl'a tomului III si erata. IV. 1) Silhuet'a lui Hori'a, Cloc'a si a lui Crisianu, impreuna cu sigilulu si insemnele lui Hori'a. 2) Alta silhuet'a a lui Hori'a, Cloc'a si a lui Crisianu 3) Alta silhuet'a a lui Hori'a, Cloc'a si Crisianu. 4) Prinderea lui Hori'a si Cloc'a. 5) Hori'a si Cloc'a in inchisóre.

Vederitelescopice pe ceru. Pentru antái'a óra unu telescopu, marindu de 250 ori, se va vedé pe pietiele publice ale Bucuresciului, pusu la dispositi'a publicului se observe cerulu.

Telescopulu marindu considerabilu vederea, permite a distinge cu lamurire amanuntimile care scapu vederei ochiloru omului.

Astfelu, observandu Lun'a, se descopere munti inalti, Crateri, etc. Muntii lunari au inaltimi considerabili, comparabili cu inaltimile cimelor himalai'a, precum suntu muntii Nevton, Leibnitz si Doerfel, ale cãroru inaltimi atingu peste 7600 metri: Crateri cá Tycho, Copernik si Ptolomeu, cari au de 20 pâna la 45 leghe in diametru, intinderi catu tota Romani'a mica. Observandu Calea lactea, se descopere in fia-care coltiu miliarde de stele etc.

Se va vedé asemenea planeta Jupiter cu satelitti sei; planet'a Saturnu cu inelele ce o incungiura si care suntu o proba de origin'a formãrei sele, etc.

Dumineca in curtea academiei (St. Sav'a), Luni la gradin'a St. George, Marti in Piatu teatrului, Mercuri la St. Costantinu.

Pretulu minimum 1/2 sfantiu. Acesti bani in folosulu moldoveniloru cercati de fómete.

Inceputulu la 7 1/2 óre sér'a.

Localu. Cu diu'a de 2 Aprile c. n. se incepu productiunile teatrale in Sabiu sub Directiunea de pâna acum. Dupa cum aflamu directiunea s'a ingrijitu de castigarea unoru novitati renumite, cari voru oferá publicului multa materia de petrecere.

Principatele române unite.

Bucuresci 11/23 Martiu. Alalta-eri unu inceputu de incendiu se declara la scol'a militara. Elu fii repede stinsu. A sera foculu eclatá din alta parte cu violentia si, in câte-va óre, scol'a militara deveni prad'a flacariloru. O cercetare activa si scrupulosa, va dovedi negresitu pre autorii acestui sinistru, care ne pare unu avisu datu dloru ministri ca inimizia veghiédia, lucrédia in umbra, pe candu noi adormim in deliciale Capuei; cáci, din nefericire, se vede ca acést'a este efectulu ce puterea are asupr'a unoru ómeni. — Aceptám dar descoperirea cauzelor acestui incendiu, n'avemu pentru astadi decatu, deplorandu faptulu, sa facemu cunoscutu ca tesaurulu nu va suferi nici o paguba din acést'a, cáci scol'a erá asicurata la compani'a de asicurare, Azienda a securatrice din Trieste, care este cunoscuta cá societatea cea mai solida, aceea care face mai cu esactitate si rapediune onóre ingajamentelor sele.

Scirile ce vinu din Franci'a asupr'a Conferintteloru ne suntu favorabili. Eaca ce ne spune Avenir National dela 17 Martiu.

„Turci'a pretinde ca unirea fiindu marginita de durat'a domniei principelui Cuz'a, trebuie acum desfiintata. Russi'a si Austri'a sustinu asemenea separarea. Dar nu face totu astfelu Franci'a, Engliter'a Prussi'a si Itali'a, cari suntu pentru mantuirea Unirei. Franci'a si Engliter'a voru invederatu cá Romani'a sa fia un'a sitare. Din contra, Russi'a si Austri'a au interesu a o slabi prin despãrtire; acést'a intra si in scopurile politici turcesci.“ (vedi la ev. pol. despre conferintie).

Noi prevediuserám dela inceputu atitudinea ce voru luá diferitele puteri. Singur'a nóstra indointia erá despre Prussi'a. Ea se pronuntia pentru noi. Acum dela romani atárna ca se dovedesca ca suntu demni de simpatia, de radimulu ce li se dá. Dela guvernulu a aretá ca scia a respunde si la acceptãrile Europei, si la datoriele sele cátra tíera in capulu cárei se afla.

Se cetesce in resumatulu politicu ebdomadariu alu Monitoriului desér'a.

„Conferint'a chiamata a deliberá asupr'a afacerii Principatelor s'a constituitu la 10 Martiu. Se cunosce seri'a de acte intervenite dela 1856. Dóue din aceste acte, protocolulu din 6 Septembrie 1859 si firmanulu din lun'a lui Decembre 1861, prevediusera casurile unei infractiuni la clausile fundamentali ale conventiunei din 1858, precum si vacanti'a domniei unice. Dar imprejurãrile actuali, nu intra esactu in previsiunile protocolului din 1859, si, catu despre firmanulu din 1861, elu a motivatu reserve cari au fostu formulate de reprezentantii la Constantinopole a-i Franciei, Marei-Bratanie, Italiei, Prussiei si Russiei. Acele reserve, cari au fostu publicate, aveau de obiectu a stabili, ca dupa domni'a principelui Cuz'a, se va examiná, in unire cu Pórt'a, decanu se cavine a dá unu caracteru definitivu intiepteloru concessiuni facute de guvernulu Otomanu, cu titlulu de provisorie. Inainte de a se pronuntia asupr'a situatiunei actualu, puterile trebuiau dara sa se intielega mai intái intre ele si cu Turci'a. Adunandu-se in conferintia la Paris, ele au adoptatu calea cea mai conforma precedentiloru si cea mai propria ale conduce repede la scopulu ce si-a propusu a ajunge.

„Totu aceeași conferintia va avea a se ocupá de actulu incheiatu de comisiunea Europeana Dunaréna, pentru a regulamentá navigarea guriloru Dunarei.“

„Romanulu“

„Zukunft“ diuaru politicu pentru interese române si slave de 20 Martiu incoace ese in formatu mai mare, pre lângu pretulu de abonamentu de mai nainte de 14 fl. 7 fl. si 3 fl. 50 xr. pe anu, jumetate de anu si pe patrariu de anu. Zukunft se ocupa de afacerile române in modu simpaticu, discutandu-le in articuli de fondu si in corespundintie originale dela diet'a din Pest'a si din Ardél. Recomendám asiá dara fói'a acést'a patriotiloru romani spre a o spriginí cu abonamente catu se pôte mai numerose.

Nr. 9—3

Concursu.

Prin carele se deschide concursu pre 4 septemáni de la intái'a publicare :

1) Pe statiunea invatietoresca din Ictaru Protopresbiteratulu Hasiasiului, indiestrata cu emolumintele anuale in bani gat'a 60 fl. v. a. 20 chible de grâu, 20 chible de cucuruзу, 50 ponti de sare, 50 ponti de clisa, 15 ponti de lumini, 8 stãngini de lemne, 4 jugere de aratura, 1/2 jugeru de gradina, si cortelu liberu. Insa a trei'a parte din emolumintele acestei statiuni este rezervata fostulu aei emerit. Invatietori Teodoru Nesco.

2) Pe statiunea invatietoresca din Leocusesci, cu emolumintele anuale in bani gat'a 84 fl. v. a. 12 chible de grâu, 20 chible de cucuruзу, 100 ponti de sare, 100 ponti de clisa, 15 ponti de lumini, 10 stãngini de lemne, 1/2 jugeru de gradina, si cortelu liberu.

3) Pe statiunea invatietoresca din Paduranu, cu emolumintele anuale in bani gat'a 42 fl. v. a. 8 chible de grâu, 12 chible de cucuruзу, 50 ponti de sare, 50 ponti de clisa, 10 ponti de lumini, 8 stãngini de lemne, 2 jugere de livada, 1/2 jugeru de gradina, si cortelu liberu.

4) Pe statiunea invatietoresca din Topl'a, cu emoluminte a

nuale 20 fl. v. a. 6 chible de grâu, 16 chible de cucuruz, 50 ponti de sare, 50 ponti de clisa, 10 ponti de lumini, 8 stângini de lemne, 1 jugeru de gradina, și cortelu liberu.

Doritorii de a ocupa vre-unu din aceste posturi invatietoresci suntu avisati recursurile sele timbrate, și indiestrate cu estrasu de botezu, cu atestate despre absolvarea cursului pedagogicu din Institutulu Preparandialu din Aradu, despre servitiulu de pâna aci, și despre portarea loru morala și politica, a le adresă câtra venerabilulu Consistoriu Aradanu, și încôce ale strâpune.

Bellintiu 3 Martiu 1866.

Constantinu Gruiciu

Protopresb. Hasiasiului și Inspec. distr.

Nr. 2279 1865. EDICTU

Prin carele pre temeiulu ordinatiuniloru mai inalte a reg. Guvernu de tierra din 12 Septemvre 1864 Nr. 19,609 și din Augustu 1865 Nr. 1218 urmatorii fugari de detori'a militarei precum :

Nr. post.	Numele și conumele	Loculu nasterii	Nr. casei.	anulu nasterii.
1	Pecurariu Avramu	Lancremu		1829
2	Pastiu Onea Dumitru	Rechitte	72	1829
3	Filimonu Nicolae	Lomanu	116	1829
4	Vladu Pantilimonu	Lomanu	65	1829
5	Tibu Pantilimonu	Lomanu	39	1830
6	Zsampa Costandinu	Sabesiu	454	1830
7	Spataru Simeonu lui Bucuru	Dealu	228	1830
8	Salcu George	Reheu	423	1830
9	Tibu Ioann	Pianu de susu	182	1830
10	Neaga Ioann lui Stefanu	Reheu	199	1830
11	Irimie Ioann Ioann	Reheu	380	1831
12	Muntiu Ioann George	Reheu	63	1831
13	Sebisianu Nicolae lui Pavelu	Sabesiu	648	1832
14	Armenu Iosifu I. George	Pianu de josu	192	1832
15	Macarie Simeonu Ioann	dto	92	1832
16	Pamfilie Pamfilie Vasilie	dto	94	1832
17	Sbuche Nicolae I. Nicolae	dto	161	1832
18	Bena Ioann I. Achimu	Reheu	366	1832
19	Busche Irimie I. Ioann	Reheu	340	1832
20	Carpensianu Nic. I. Achimu	Rechitte	—	1832
21	Câdea Ioann lui Onea	Rechitte	88	1832
22	Nichiforu Iacobu I. Pantilim.	Reheu	336	1832
23	Opincaru Petru Tomi	Sabesiu	406	1833
24	Nanciu Pamfilie Ananie	Pianu de josu	127	1833
25	Ordianu Ioann I. Nichitu	Lancremu	2	1833
26	Câdea Ioann I. Ioann	Lomanu	40	1833
27	Maieru Nic. Iui Nicolae	Reheu	215	1833
28	Pastiu Dumitru I. Dumitru	Rechitte	72	1833
29	Rosic'a George I. Onea	Reheu	370	1833
30	Raic'a Ioann I. Pintea	Rechitte	—	1833
31	Simeonu Leonte I. Andrei	Lomanu	186	1833
32	Voin'a Nicolae I. George	Pianu de susu	438	1833
33	Ben'a Nicolae	Reheu	119	1834
34	Ciucuru Dumitru	Rechitte	44	1834
35	Dâncu Nicolae	Dealu	82	1834
36	Michai Stefanu	Lomanu	64	1834
37	Prodanu Petru	Rechitte	14	1834
38	Sinariu Pantilimonu	Lomanu	124	1834
39	Vladu Vasilie	Reheu	124	1834
40	Dobrescu Michaile	Pianu de susu	15	1835
41	Cucereanu Ioann	Pianu de susu	463	1835
42	Munteanu Ioann	Reheu	73	1835
43	Prodanu Gligoru	Rechitte	14	1835
44	Raic'a Dumitru	Rechitte	111	1835
45	Stanciu Ioann	Reheu	101	1835
46	Salcu Ioann	Reheu	423	1835
47	Vladu Pavelu	Lomanu	128	1835
48	Avramu Ioann	Lomanu	96	1836
49	Flesieru Onea	Pianu de susu	381	1836
50	Fofelde Ioann	Reheu	404	1836
51	Haid'a Nicolae	Lomanu	115	1836
52	Cristea Lazaru	Pianu de susu	130	1836
53	Lencrešanu Antonie	Pianu de susu	386	1836
54	Mogos George	Pianu de susu	375	1836
55	Nedelcu Vasilie	Dealu	86	1836
56	Stenila Filimonu	Rechitte	165	1836
57	Todor (Soroga) Todorn	Lomanu	106	1836
58	Granza Moise I. Dumitru	Lomanu	180	1837
59	Iosifu Simeonu	Pianu de susu	311	1837
60	Câdea Filipu	Rechitte	88	1837
61	Lencrešanu Nicolae	Pianu de susu	391	1837
62	Manu Vasilie	Dealu	178	1837
63	Mog'a Pavelu	Dealu	102	1837
64	Negre (Maftei) Nicolae	Dealu	186	1837
65	Nicul'a Ioann	Lomanu	23	1837
66	Pop'a Ioann	Reheu	157	1837
67	Stoic'a Rusalinu	Rechitte	90	1837
68	Buldea Ioann I. Ioann	Pianu de josu	409	1838
69	Ben'a Pavelu I. Achimu	Reheu	366	1838
70	Iancu Ioann I. Petru	Lomanu	145	1838
71	Pamfilie George I. Pavelu	Reheu	35	1838
72	Prodanu Dumitru I. Iosifu	Rechitte	14	1838
73	Pastiu Ioann I. George Danila	Rechitte	74	1838
74	Salcu Irimie I. Pavelu	Reheu	423	1838
75	Stoic'a Dumitru I. Michaile	Rechitte	200	1838
76	Chirionu Pavelu I. Ioann	Lancremu	12	1839
77	Fulea Ioann I. George	Reheu	121	1839
78	Flesieru Pavelu I. Onea	Pianu de susu	289	1839
79	Filimonu Danila I. Ioann	Lomanu	116	1839
80	Ghibu Pavelu I. Ioann	Dealu	142	1839
81	Ilie Ioann I. Ioann	Lomanu	180	1839
82	Iancu Nicolae I. Onea	Rechitte	125	1839
83	Carpensianu Dum. I. Onea	Rechitte	29	1839
84	Lupu Ilie I. Ioann	Pianu de susu	436	1839
85	Munthiu Pavelu I. Petru	Reheu	73	1839
86	Olteanu Ioann I. Nicolae	Reheu	33	1839
87	Stenile Nicolae I. Stenila	Rechitte	145	1839
88	Vulcu Ioann I. Ioann	Lomanu	9	1839
89	Vladu Ioann I. Ilie	Lomanu	157	1839
90	Busche Nicolae George	Reheu	114	1839
91	Fulea George I. Ioann	dto	156	1840
92	Gusiu George I. George	dto	202	1840
93	Crinte Ioann I. Simeonu	Lomanu	125	1840
94	Nedelcu Pavelu I. Onea	Dealu	86	1840
95	Negy Adamu I. Ioann	Pianu de susu	324	1840
96	Filimonu Ioann I. George	Lomanu	51	1840
97	Suciu Simeonu I. Stanca	Pianu de susu	68	1840
98	Mart'a Ioann I. Iacobu	Pianu de josu	214	1840
99	Abrudianu Sim. I. Arsenie	Pianu de susu	402	1840
100	Busche Nanu I. Nicolae	Reheu	259	1841
101	Bodia Todoru I. Todoru	Lomanu	132	1841
102	Flesieru George I. Nicolae	Reheu	261	1841
103	Fofelde Tanase I. Vasilie	Reheu	273	1841
104	Haid'a Milintonu	Lomanu	115	1841
105	Lebu Pavelu	Lomanu	8	1841
106	Maniu Nicolae Maniu	Rechitte	87	1841
107	Nicula Nicolae I. Onea	Lomanu	23	1841
108	Olteanu Dumitru I. Ioann	Reheu	182	1841
109	Pop'a Andrae	Lomanu	147	1841
110	Pop'a Nicolae Tom'a Petru	Rechitte	48	1841
111	Rehovianu Adamu I. Gavriile	Pianu de susu	379	1841
112	Scumpu George I. Adamu	Pianu de susu	227	1841
113	Vulcu Ipatie I. Tanase	Reheu	281	1841
114	Beng'a Vasilie I. Pavelu	Lancremu	9	1842
115	Solomonu Ioann I. Ioann	Pianu de josu	276	1842
116	Duvlea George I. Adamu	Rechitte	80	1842
117	Firi Vasilie I. Onea	Dealu	112	1842
118	Florea Nic. I. Nic. Burlanu	Pianu de susu	140	1842
119	Filimonu Vasilie I. Ioann	Lomanu	116	1842
120	Negy Simeonu I. Adamu	Pianu de susu	316	1842
121	Popescu George I. George	Rechitte	78	1842
122	Stenile Moise I. Stenile Onea	dto	145	1842
123	Cioranu George I. Avramu	Pianu de susu	13	1842
124	Suhastru (Alinte) P. I. Iftenie	Sabesiu	210	1843
125	Popescu George Iui George	Pianu de josu	170	1843
126	Bodila Pavelu	Dealu	119	1843
127	Blaga George I. Adamu	Pianu de susu	27	1843
128	Bucuru Pavelu I. Filimimonu	Rechitte	106	1843
129	Busche George	Reheu	190	1843
130	Ciucuru Nicolae I. Dumitru	Rechitte	44	1843
131	Dumitru Denila I. Petru	dto	291	1843
132	Iancu Simeonu I. Onea	dto	125	1843
133	Iancu Siofronu I. Petru	Strugar	—	1843
134	Luc'a George Iui Ioann	Lomanu	34	1843
135	Lencrešanu Ioann Nicolae	Pianu de susu	386	1843
126	Oancea Dumitru	Reheu	330	1843
137	Stanciu Iacobu I. Avramu	Pianu de susu	68	1843
138	Stanciu Vasilie I. Onea Luchi	Rechitte	10	1843
139	Todoru Ioann	Pianu de josu	401	1844
140	Fulea Ioann I. Dumitru	Reheu	—	1844
141	Irimie Ioann	Reheu	266	1844
142	Caramidaru Gligoru	Dealu	—	1844
143	Celianu Nicolae Onea	Rechitte	6	1844
144	Mihu Danu I. Danu	Strugaru	13	1844

suntu provocati a se reintôrce in loculu nasterii spre implinirea detoriiloru de a milita cu acelu adausu, câ deca acesti'a — in tempude unu anu dela diu'a de astadi nu se voru reintôrce in patria și respective nu se voru presentâ la acestu oficiu — se voru privi și tratâ câ emigrati fâra de renduiala.

Dela magistratululu cetâtienscu și scaunalu.

Sabesiu 11 Decembre 1865.